

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pe un an ... 20 cor.
Pe jumătate an ... 10 "
Pe 1 lună ... 2 "Naș de Duminică pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca nr. 20

INSERTIUNILE

de un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicație.Manuscrise nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 302

Derschatta.

(*) Iată un ministru austriac, care a reușit să câștige spriginul tuturor partidelor austriace. Și anume, în lupta ce a zis că trebuie purtată împotriva ungarilor.

Adevărat, că drept echou la cele ce a spus redactorului dela »Zeit«, guvernul maghiar a dat și el un comunicat, în care a spus că »și Ungaria toată va fi un singur partid încontra — Austriei nesățioase«...

Astfel se tratează între ele cele două jumătăți ale monarhiei noastre.

Nu suferă îndoială, luptă mare se va încinge în jurul încheierii transacției. Acum, că prin *sufrajul universal* s'a cimentat legătura dintre diferitele partide austriace, nici vorbă: întreaga Austrie stă ca un singur om împotriva ungarilor, cari pretind nu numai înlesniri economice de însemnătate, dar numai așa s'ar îndemna a încheia transacție cu Austria, dacă li-se asigură concesiuni militare și naționale...

Că austriacii nu sunt dispuși să facă nici o concesie, asta a spus-o și ministrul Derschatta. Cam ce lucruri se vor spune în Reichsrath la adresa ungarilor, se poate bănuși din limbajul folosit de adunarea ceată din Praga, care în termeni nu se poate mai aspri a condamnat politica de naționalități a guvernelor maghiare, și din numărul din ce în ce mai mare al ziarelor germane și slave cari apără naționalitățile din Ungaria și denunță străinătățile multele abusuri ale guvernărilor. Ba *ni-se scrie din Viena, că acolo e pe cale a se înființa un ziar mare*

care să se ocupe îndeosebi de chestia naționalităților din Ungaria, ziar care își are susținători în toate partidele austriace, dar îndeosebi pe al bărbaților de stat cari stăruie ca în transacția ce e vorba să se încheie, să se ia măsuri de ocrotire a naționalităților din Ungaria. Cum ungurii au impus la 1867 condiția că în chestii de organizare a monarhiei guvernul și Dieta ungară va trata numai cu un guvern parlamentar austriac, tot așa: să se afle chipul de a nu fi siliți austriacii să trateze cu guverne maghiare cari sunt emanațiuni kossuthiste, ci să se țină cont și de — naționalități!

La Budapesta se știe de acest spirit public vienez. E ușor de înțeles, că Derschatta n'a spus numai ceea-ce crede *dânsul*, ci a exprimat opinia publică austriacă. Iată de ce guvernul maghiar a dat un comunicat redactat în termeni nu se poate mai aspru.

Wekerle și Kossuth cred că o să sperie astfel pe »unchiașul Neamț«... Dar acesta nu-i atât de mărginit să nu dea cu socoteala, că guvernul coaliției *e silit* să cadă la îndoială. Întâiu e legat prin angajamentele luate față de Coroană, a doua: va căuta să încheie transacția pentru a nu fi silit să descindă dela putere. Căci din câte lucruri sunt pe lumea asta, nimic nu li-e mai drag kossuthiștilor, în primul rând lui Kossuth, Polónyi și Apponyi, decât scaunele moi ministeriale, în cari au ajuns abea la bătrânețe... Dacă se joacă de a domnia, riscă să nu se mai încălzească întrânsele. Mai au apoi și alt motiv, ponderos: Nu pot să mai provoace o luptă cu Coroana, să se mai zgudue țara!

Iși aleg deci bine austriacii timpul pentru a da lupta contra kossuthismului. Și dacă e cum a zis Derschatta: dualismul în primejdie, — nu e mai puțin adevărat, că și *șovinismului maghiar* trebuie să i-se aplice o lovitură.

Vorba dlui Vintilă Brătianu: prea pare ciudat ca în una și aceeași monarhie să domnească două idei diametral opuse. Dincolo, în Austria, *domnia egalei îndreptățiri a naționalităților*, iar dincoaci de Leitha, *domnia șovinismului intolerant față de ori-ce aspirație dreaptă a naționalităților*... Dincolo *sufrajul universal*, dincoaci stări de lucruri ticluite de feudali incarnați.

Cât de mult îi genează pe cei din coaliție reforma democrată din Austria, o știm. Presa lor spunea în cor, cu multă bucurie, că partidele austriace fiind »sfâșiate între ele,« nu vor ajunge la înțelegere. Acum, că s'au înțeles, presa maghiară caută să demonstreze că nu va fi de folos pentru Austria reforma realizată. Și la urmă: trage concluzia că tot mai cuminti sunt Ungurii, cari nu grăbesc cu reforma, »ci cumpenesc bine« lucrurile.

Cât de tare îi genează apoi zgomotul ce se face în străinătate asupra reacționarismului lor, iarăși știm. Dovada cea mai eclatantă, în privința asta, ni-a dat-o contele Andrassy, care trimițând ziarelor din străinătate textul stenografic al vorbirii sale, *a omis pasagiul privitor la desființarea legii de naționalități*.

De ce? Fiindcă știă că asta va face rea impresie în străinătate. Adevărul nu se poate ține însă sub obroc. Din rezumatele telegra-

FOIȚĂ ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

CORBEIU.

PARTEA I.

Narațiune de Ioan Slavici.

X. Socoteala din târg.

(Urmare)

E mai ușor să aprinzi un foc decât să-l stingi: aceasta Ghiurca o știuse de mult, dar numai acum o simțea.

Gândul lui, al lui Cârcioc și al celorlalți câțiva mai sfătoși era să pună la cale alungarea secerătorilor, apoi să facă ce vor fi făcând, ca sătenii să nu între nici ei la seceriș pentruca Corbeiu, rămas numai cu oamenii lui, să simtă, că el suferă paguba, dacă se ia'n coarne cu satul.

Alungarea secerătorilor le părea lucru ușor, căci mai aveau și alții nevoie de brațe și, ademeniți de aceștia, muntenii ușor se hotărâu să-l părăsească pe Corbeiu. Ce-ar fi putut adevărat să-i îndemne a se încăieră cu sătenii când găsiu și aiurea de lucru!

Mai greu nu putea să le vină a-i face pe săteni să nu între la seceriș, căci încă de mult lu-

aseră un fel de înțelegere, ca nimeni să nu lucreze la Corbeiu. Inșă »Lex ulterior derogat priori« ziceau romanii: după ce se schimbăse hotărârea luată mai înainte, oamenii se gândiau numai la folosul, pe care-l pot trage lucrând la Corbeiu, și mai ales muierele țineau strună, ca folosul acesta să nu se peardă.

Dar Corbeiu voia să aducă om străin popă'n sat.

»De! — ce să-i faci!? — se zicea. — Vrea fiecare să ajute pe oamenii lui. — Dacă poate!? — De ce folos i-ar fi averea și trecerea, dacă nu și-ar face voile!?»

Așa e românul! Trecut prin multe nevoi, el se pleacă în fața celui puternic și-i recunoaște dreptul de a se folosi, câtă vreme îi este dat, de puterea lui. Până chiar și unii dintre Ciobănești se plâneau — nu de ceea ce face Corbeiu, ci de prostia lui Andrei, care n'a știut să câștige din vreme bunăvoința lui.

Se'nșelau Cârcioc și ceilalți: era greu lucrul a-i face pe săteni să nu secere grâul lui Corbeiu.

Tocmai de aceea însă încă mai greu era să-i faci pe săteni să-i lase'n pace pe secerătorii învoși de Corbeiu.

Nu mai știă nimeni, ce să creadă și ce să zică, cum se'nțeală lucrurile când s'au pomenit, că

mișelul a prins de veste și s'a dus ieri la Bălgard, ca să ceară ajutor. Nu-i e rușine să ne aducă jandarmi pe cap!?»

»Dar tu ziceai, că asta n'o să se întâmple, — întimpină Cârcioc.«

»Uite, am zis, — răspunse Ghiurca strâmtorat. — Cine știe, ce mișelii o fi făcut, ca să i-se între'n voie.«

Și, ca să fie crezută, el și trimisese vorbă la Bandi, sergentul și prietenul, să vie cu vre-o doi-trei jandarmi în sat.

»Mișelul! — ziceau oamenii dup'ameazăzi când jendarmii se plimbau prin sat.

»De! — ziceau muierele. — Nu i-e văr!? — De geaba, sângele apă nu se face!«

Ziceau unii așa, alții altfel, dar, porniți odată, oamenii nu se potoliau și cu cât mai mult se apropia seara, cu atât mai vartos se înflegeau în gândul, că fie cu, fie fără de jandarmi, secerători n'au să culce la pământ lanurile lui Corbeiu.

Iară Corbeiu el însuși era dus — par'că puțin i-ar fi păsat de cele ce se vor întâmpla, și nimeni nu știa, unde e dus și în ce treburi umblă — afară de Ghiurca, căruia nu-i dedea mâna să spuie adevărul.

Adevărul era, că s'a dus fiind că-l cuprindea un fel de tremur când vedea mulți oameni la un loc și i-se opriau bătăile inimii când vedea gălă-

Pentru castele, vile, sanatoare, spitale, hoteluri, fabrici, laboratoare, gări, casarme, biserici, școli, comune și orașe mici, cea mai ieftină iluminare e ceea-ce se poate face cu gazul Benoid. Flacăra ce corăspunde la 50 lumini costă pe oră numai 1.6 filleri.

Telefon 561.

Telefon 561.

**Mağyar Benoid-gáz
Részvénytársaság.**

Arad, Pécskai ut 13|14.

Fără acitelin! Ori ce primejdie eschisă! Cea mai simplă manuară! Epistole de recunoștință din patrie și străinătate. Patente din patrie și străinătate. Nenumărate premieri. Cei interesați primesc deslușiri detaliate.

Prospect gratuit, fără nici un contract.

face ale diferiților corespondenți străinătatea aflase despre fulgerele »contelui negru« și n'a întârziat să-l arate ca pe un reacționar ruginit și să condamne tendința asta de oprire.

Cu Derschatta este deci azi nu numai opinia publică din Austria, ci din Europa întreagă.

Să ne spună însă Wekerle: cine stă la spatele Ungurilor?

Independența vamală-maghiară.

De Ioan Russu-Șirianu.

Ungurii au înțeles și ei de mult, că independența economică poate fi singurul temel al independenței politice. De aceea mai ales de zece ani încoace și guvernele lor și societatea maghiară luptă pentru independența economică. Vor să se emancipeze în primul rând de tutela — Austriei. Pentru acest sfârșit caută să institue vamă independentă. Azi în Dietă majoritatea o și au cei cari sunt atât pentru independența politică, cât și pentru desfacerea economică față de Austria.

Și cu toate acestea, după cum partidul kossuthist a renunțat pe un timp oare-care la realizarea programului său militar, program care a provocat luptele de drept public cu — Viena, — tot așa, cât va sta la putere, nu va face nimic serios pentru despărțirea economică. Pentru că nu se poate nici una nici alta, fără mari zguduiri, am putea zice cataclizme. Iar cele petrecute dela Tisza István încoace, le-au dovedit că încercând să deie politicii lor o direcție neagreata la Viena, ori chiar fâțiș contrare Vienei, ei ar trage scurta.

Dela 26 Ianuarie 1905 și până azi tot Apponyi și Kossuth au fost stăpâni în Dietă și peste suflitele maghiare. Nici sub Tisza ori Fejérváry, când erau în opoziție, nici acum, că sunt la guvern, n'au venit însă cu vre-un proiect de lege care să tindă la desfacerea uniunii vamale cu Austria, ci ori cât au strigat că sunt ilegale convențiile încheiate cu statele vecine sub Fejérváry, li-au primit ajungând ministri.

Acum doi ani, când calul de bătaie erau pretenziunile naționale în armată și vama independentă, Matlekovits Sándor, fost secretar de stat, a arătat într-o carte voluminoasă, că Ungaria nu se poate desface de Austria. Legăturile cari sunt rezultatul unei lungi vieți de stat nu se mai pot rupe. Opoziția d'atunci (azi guvern!) a mântuit însă repede cu el, tratându-l de »slugă al Vienei«. Iute i-s'a dat însă lui Matlekovits prilejul să demonstreze că dacă a fost el slugă atunci, Kossuth și Apponyi nu este mai puțin slugarnic — acum.

gie și gălceavă. »Voi ați încurcat-o; voi s-o și descurcați!« — își zisese și în adevăr nu și mai bătea capul, ce o să iasă din toate. »Fie cum o fi, — își zicea, — numai eu să fiu departe!«

Prin amurgul serii, puțin după ce soarele asfințise, au sosit secerătorii și-a trecut prin sat spre Plopiș — după obiceiul rămas din bătrâni — împărțiți în cete, fie-care ceată cu musicantul ei, cea din frunte cu ceteraș, alte două cu cimpoieși, ear cea din coadă cu fluieraș, ducându-și fie-care desagi cu merinde 'n spinare și voioși cu toții ca 'n zi de sărbătoare.

Lătrau câinii străniți în lungul drumului, dar oamenii cloceau pe 'n fundate și tăceau și femeile ieșite cu copiii pela porțițe, ca să vadă și s'audă mai de aproape.

Sosiți la Plopiș, ei și-au aprins focurile, ca să-și frigă peștele sărat, și până una-alta fetele și flăcăii s'au prins în joc.

În sat era rău de tot și oamenii n'aveau nici popă, ca să-i mai potolească.

O singură scăpare ar mai fi fost: să-i facă pe munteni să plece de bună voie, și ca să-i mai fină pe săteni în loc, Cârcioc s'a dus cu încă doi dintre ai săi, ca să facă o 'ncercare.

Ghiurca, simțind, că nici cu prietenul său Bandi nu poate răsbi, se făcea, că nu știe nimic. Nici că se legase, la urma urmelor, decât să fie de ajutor la împărțirea secerătorilor: după silințele ce-și dedu-se nimeni nu putea să fie de vină, dacă alții îi ademeneau să plece unde li-se plătia mai bine.

Nu e lucru neobicinuit nici în valea Murășului, ca lucrătorii să se 'ncaiere pentru-că unii dintre dânșii strică prețurile. Ca să scape de aceasta,

Va veni, nu-i vorbă, vremea când Ungaria va putea să impună Austriei oare-cari condiții, proprii a înlesni unele articole, azi plătite scump. Până atunci însă suntem la discreția Vienei și în ce privește articolele de industrie ce importăm și în ce privește piața de cereale fără care am peri. Anul trecut chiar, când mișcarea zisă a *tulipanului* (să nu se importeze adică nimic din Austria!) era în floare, Ungaria a importat din Austria articole industriale în valoare de 626.4 milioane coroane numai în cele dintâi 8 luni ale anului. În anul acesta, când la putere sunt cei cu deviza: *Nimic din Austria*, — importul din Austria, dela 1 Ianuarie până la 1 Septembrie, a fost 710.7 mil. coroane. Deci o urcare de 84 milioane.

Este adevărat: în același timp a crescut și exportul în Austria. În cele dintâi 8 luni din anul 1905 Ungaria exportase în Austria 586.2 milioane coroane, anul acesta, aceeași epocă, 648.5 mil.

Și să se noteze: din import 281.7 milioane revin articolelor *textile*, va să zică unor necesități de primul ordin. Trei mii de fabrici i-ar mai trebui Ungariei, pentru a se putea lipsi de articolele industriale ce importă din Austria. »Ce folos însă și de fabricile pe cari le avem«, zice episcopul Prohászka în vorbirea cu care a deschis la 30 Septembrie expoziția industrială din Budapesta, »dacă deși statul cheltuiește sume oribile pentru dezvoltarea industriei, pentru creșterea unei generațiuni industriale, societatea (*publicul mare consumator*) rămâne însă rece«. Eccepie făcând dela articolele industriale, dar chiar șuncă Ungaria aduce din Austria (Praga) câte 500 pe zi, patru luni d'arândul!

»Acțiunea socială-maghiară nu prețuește o ceapă degerată; ea se termină la masa banchetului ori în frazele de pe tribună... Tulipanul pus în butonieră nu ne face nici postav, nici mătăasă, nici articole de oțel, ba până și tulipanul dela butonieră trebuie adus din Viena,*) — scrie kossuthistul dr. Szalai.

»Desvoltare economică nu se poate face prin ordonanțe și legi, pentru așa ceva trebuie să fim copti«, — zice episcopul Prohászka, constatând însă că ungurii nu sunt copti pentru așa ceva. Industria mare în Ungaria și cât este, are de reprezentanți pe ovrei. Ungurii știu să facă cel mult bricege, lulele și oale.

Creșterea exportului este apoi de natură ai muia pe unguri în ce privește tendința de a se desface de Austria. E constatat anume, că Ungaria exportă în Austria în primul rând *cereale* multe.

*) Se știe ce scandal a fost când s'a descoperit, că milioanele de tulipan pentru butonieră ovreii budapestani, la cari le comandase coaliția, la rândul lor le-au comandat în — Viena.

muntenii se 'nțeleg între dânșii mai nainte de a pleca și rup prețurile mai ales pentru câmpia țării ungurești, unde-i mult de lucru și mare îngrămădire de oameni. — Fiind însă mare și lipsa de brațe, și zorul seceratului, adese-ori se urcă prețurile odată rupte și mai ales atunci au geandarmii de furcă.

»Da! — își zicea Ghiurca, — e ca la alegeri: e fie-care stăpân pe votul lui și-l dă cui vrea. Ce să-i fac lui Corbeiu, dacă alții dau mai mult?«

Vorba era numai, dacă muntenii se dau ori nu.

Intrând c'o »Bună seara!« în vorbă cu dânșii, Cârcioc și cei doi dintre ai săi îi luară pe de-o parte, îi întrebară, de unde și până unde, cum și cât și așa din vorbă 'n vorbă ajunseră în cele din urmă să le spună, că aiurea pe aci prin apropiere, unde secerători sunt foarte căutați, pot să iee prețuri mai bune.

»Ferit-a sfântul! — strigă Hoancă, un moț cam crăcănat, și spân, și cu părul roșu. — Noi nu suntem dintre aceia. — Vorba noastră e vorbă, și nici cu ferdele de galbeni n'o să ne scoată nimeni din ea!«

»O fi cum ziceți, întimpină Cârcioc, — dar oamenii se plâng, că stricați prețurile, și tare mă tem, că n'o să vă lase să intrați în lucru.

Bodălău, un lungan deșirat, să ridică de odată în picioare.

»Ași vrea s'o văd și asta, — grăi dânșul așezat. — Ruptă-i o dată, ruptă să fie!«

(Va urma.)

Așa cum suntem azi cu Austria, în bune relațiuni și nefăcându-ne mizerii, și abea ne putem desface grâul, care e destul de rău plătit, în cât țărâtimea în Ungaria trece printr'o criză mare, care aruncă pe ocean anual peste o sută mii emigranți (în America). Ce va fi după-ace în urma emigrărilor nu vor fi brațe muncitoare ori se va urca grozav salariul lor?

Intrebarea aceasta este cu atât mai îndreptățită, cu cât deși suntem o țară eminentă agricolă, în ce privește exploatarea pământului, suntem foarte îndărăt.

Până ce în Germania de pildă în 1904 media recoltei grâului a fost 2000 klg. pe un hectar, în Ungaria a fost numai 1200 klg., deși atât pământul cât și clima Ungariei ar fi foarte prielnice culturii grâului și la tot cazul superioare solului și climei din Germania. Și până ce în Germania media ce produce un hectar de pământ sămănat cu grâu este 356 coroane, noi ne bucurăm dacă ne alegem cu 200 coroane.

Și mai mult iese în relief cât suntem de înapoiați dacă vom compara celelalte culturi. În Germania proprietarul a 10 jugăre pământ are un venit până la 10.000 coroane, în Ungaria nu e caz să treacă peste 1000 coroane. Germanul ține apoi banii în țară, în Ungaria până și cel din urmă țaran e tributar industriei străine.

Când ne gândim apoi, că în Ungaria din cele 12 milioane hectare pământ sămănat 3½ mil. sunt semănate cu grâu, și mai mult se învederează cât suntem de primitivi. Producem în deosebi grâu mult, care e slab plătit, supus fluctuațiilor dela Bursă și nu dăm estensiune celorlalte culturi (textile de pildă și furagii) cari s'ar renta mai bine.

Cultura asta a grâului ne leagă mai tare de Austria. Pentru că mai ales în Austria ducem grâul nostru și în momentul în care Austria ne-ar închide granițele, o criză colosală s'ar abate asupra Ungariei. Din cele 1000 milioane cor., cât luăm pentru recolta anuală de grâu și paie în Ungaria, mai bine de jumătate sunt bani austriaci. Iar să ducem grâul nostru în Germania, s'au îngrijit a pune pedeci agrarii germani, până ce și Austria și Germania grâu capătă, bun și ieftin, cât îi trebuie, din România și Rusia.

Iată de ce legăturile economice dintre Austria și Ungaria multă vreme încă vor rămânea așa cum sunt. E o legătură *organică*, nu convențională, între cele două state. Coaliției, dacă vrea să stea la putere, nu-i rămâne deci de cât să susțină legăturile politice și economice cu Austria, pe cari în opoziție le combătuse cu atâta înverșunare. (Le Mouvement Economique).

Vorbe înțelepte.

Intr'un articol de fond de anul nou, »Aradi Közlöny« (1 Ianuarie 1907) întrebându-se asupra caracteristicii anului încheiat, ajunge la următoarea concluzie:

»...Ori s'ar potrivi mai mult să numim anul expirat anul lui Udvary Ferencz, care și după-ace a înșelat cu libele de depuneri false, tot mai urmează cariera sa politică? Anul acesta a fost al indivizilor ca d'alde Hoffmann Otto, Nagy Gyurka și Markos Gyula, când pentru cualificația parlamentară pe lângă vârsta cea mai tineră e destulă gura mare? Ori, folosind o noțiune caracteristică: a fost anul coaliției, care exprimă întreaga prefăcătorie, tovarășie egoistă, goană după afaceri, schimbare de principii, făgăduințe neimplinite, ce se cuprind în noțiunea: coaliție?

Nu ne pronunțăm asupra întrebării. Putem să-l numim ori și cum. A fost un an păcătos, născut în nelegiuire, mai târziu botezat constituțional, dar greșelile dela naștere, așa se vede, s'au răsbunat.

Dela comitat.

Scrisoarea lui Kossuth prin care prezidenții cluburilor politice 48-iste erau îndemnați să organizeze partidul și unde nu s'a lucrat până acum, a preocupat și pe »patrioții« din congregația Aradului. Ieri s'a ținut adecă un mare sfat, prezidiat de ungurul neaoș (?) Friebeisz, care deschizând conferința, a spus că răspunzând lui Kossuth, i-a adus la cunoștință că ar fi mai bine să se mențină actuala organizare (adecă și 48-ști și 68-ști într'o oală) comitatensă și să nu se diferențeze după program politic, ca astfel să

poată cu atât mai mare succes luptă contra naționalistilor, — ceea-ce și marele Kossuth a luat la cunoștință!

Vásárhelyi Józsi a aprobat asta.

»Momák Döme dr.« însă (născut din părinți români!), ca să se arate mai dihai decât toți, a insistat, cu toate acestea, ca pentru fericirea patriei și nației maghiare să se organizeze în comitatul partidul 48-ist.

— Și-a găsit însă nașul (ori cum s'ar zice: sacul petecul!) în persoana simandicoasă a gravului Boksán Szevér (fiu de protopop, nu de țaran, ca — Momák), care l-a combătut până la cătără.

Dupăce a vorbit însă dr. Keresztes Gyula, care a făcut apel la sentimentele maghiare, propunerea prezidială a fost primită cu 15 voturi contra 8. Sever cel grav a plecat vesel că ungerii au primit vederile lui, care numai mărirea lor o doare.

S'a luat apoi la cunoștință că cei doi deputați 48-iști, Lázár Zoárd și Mahler György (svab neaoș!) au eșit din alianță comitatului și fac împreună cu Momák, partid kossuthist...

Patrioții din Solnoc-Dobâca se prepară să aranjeze o mare serbare în amintirea zilei de 1 Ianuarie 1876, căci atunci s'a instituit congregația acestui comitat. Iubileul de 30 ani au de gând să-l serbeze cu mare paradă.

Inadunarea din urmă (Sâmbătă) a congregației comitatului Murăș-Turda, a fost scandal mare. Fișpanul Farkas Albert a fost huiduit mai rău de cât Glatz din Oradia.

Acum s'a subscris și un memoriu în contra lui. Majoritatea patrioților îl acuză de nepotism și călcări de lege, în urma acestor întâmplări, se scrie că Farkas și-ar fi dat demisia.

Bánffy despre situația politică.

Baronul Bánffy Dezső a rostit Dum. un discurs către alegătorii săi din Seghedin în care s'a rostit asupra situației politice generale și a atacat alianța în mod foarte întemeiat.

Iată discursul:

»După luptele și crizele trecutului națiunea a rămas cu sufletul plin de nădejdi și așteptări pe viitor. În cele 8 luni de activitate a guvernului, acesta însă a făcut puțin. Recunosc că pentru crearea sufragiului universal este nevoie de studii amănunțite și adâncite. Totuși zăbovirea lui mă nedumerește. Chiar dacă în anul 1907 s'ar realiza sufragiul universal cu toate reformele pendente de el, totuși pe baza lui nu se vor putea face alegerile decât în anul 1909. După declarația dlui prim ministru primul antiproect se va isprăvi abea la sfârșitul anului 1907 și poate nu-i exclus să se mai facă încă odată alegeri pe baza legii actuale.

Oratorul insistă pe urmă asupra politicii economice a guvernului, spunând că nu se fac pregătirile necesare pentru a-și garanta neatârarea economică după 1907.

Se svonește că se va urca contingentul militar, fără ca guvernul să se rostească asupra realizării aspirațiilor militare. Dacă guvernul este un guvern de tranziție, după-cum însuși afirmă, atunci el va trebui să înlătore chestiunea asta. Altfel el nu este sincer.

»Situația de azi a partidului dela guvern nu poate dăinui. Partidul kossuthist a dobândit la alegeri majoritatea și el ar trebui să aibă singur puterea în mâni. Actuala însoțire guvernamentală poate produce o încurcătură a principiilor și idealurilor politice și va împiedeca cristalizarea îndrumărilor politice ale țării.

Națiunea, în realitate este desamăgită. O mare nerăbdare, un neastâmpăr general se manifestă pretutindeni. Ce rost mai are alianța astăzi: Rostul ei este de-a înlezni trecerea partidului kossuthist spre politica deakistă sub firma partidelor deakiste. Este o politică lipsită de sinceritate și de franchețe. În lături deci cu 48 și 67! Să nu mai îmbătăm lumea cu devize politice. Partidul kossuthist să nu mai amăgească lumea cu ideea că idealul seu se poate fără sguduiri și crize grele realiza în timp scurt.

Partidul kossuthist să primească deci singur guvernul și să încerce a dovedi ceea-ce a făgăduit alegătorilor.

Situația de azi este mai gravă decât cum era pe

timpul crizelor trecute. Desbinarea din sânul alianței și faptul că guvernul își depășește tot mai mult menirea, mă pune pe gânduri.

Din România.

Impotriva ovreilor din Craiova s'au făcut zilele trecute demonstrațiuni. »Apărarea Națională« iată ce publică, în privința asta, din peana dlui G. M. Demetrescu:

»Ascultând numai de sentimentele mele românești și necondus de nici un alt scop, decât acela de a nu lăsa pe jidani ca să se facă stăpâni în țara noastră, de a face orice vor și mai cu seamă de a începe o mișcare pentru supremația lor politică — visul lor de aur, din cauza căruia nu pot dormi liniștit — chiar de aici din Craiova, din centrul Olteniei, acest colț încă curat românesc, am luptat cum am putut și cum m'am priceput și cu cine a voit să mă asculte și urmeze, și am reușit a face ceea-ce poate nimeni nu credea posibil.

Am săvârșit o faptă mare, aceasta am credința că am făcut-o, altceva însă — nu.

Căci, mi-am propus, să împedec cu orice preț o întrunire ovreiască cu scopuri politice, din Craiova, și am reușit la aceasta, fără victime omenești, ci numai cu oare-care pagube bănești, — câteva geemuri sparte, ceea-ce nu înseamnă lucru mare.

În aceasta stă vina și răspunderea mea. Dacă am făcut rău, să judece ori-cine are cuget românesc.

Restul, nu mă privește, și — fără a'l desaproba, — ba din contră aprobându-l din toată inima, nu mi se poate atribui mie. Căci manifestațiile antisemite, cari au urmat în cele alte zile nu sunt de cât continuarea entuziasmului început în prima zi și poate, răzbunarea unui popor care suferă din multă vreme, neajunsuri și insulte dela locul lor, dela niște străini absolut necorecți și nepoliticoși, într'o țară, care trebuie să se știe bine, că nu este a lor, ci a românilor.

Prin urmare, dacă tinerimea studioasă, dacă poporul românesc și chiar înalta societate a manifestat vădit în contra obrănciei și influenței crescânde a jidovismului cuceritor, — au făcut-o demn și la locul lor, dar fără amestecul meu pentrucă foarte bine toate acestea se putea face și fără mine. Că a găsit însă un teren bine preparat, în care sămânța aruncată a prins de minune, aceasta este altceva, și această onoare, aici în Craiova, dacă mi-se cuvine mie, nu este mic, nu este puțin adevărat, că se cuvine și altor modești, dar harnici luptători naționaliști, care, cu toții laolaltă muncim neconținut în această direcțiune.

E de observat că presa în solda alianței izraelite a scris despre demonstrațiuni exagerând și prezintându-le ca un mare și selvatic vandalism!

Wilhelm II și socialiștii.

»Vorwaerts« ziarul socialist publică o statistică demonstrând că din fiecare discurs al împăratului profită socialiștii.

Fiecare cuvânt al împăratului Wilhelm, zicea Bebel glumind într'o zi, aduce partidului nostru un folos de câteva mii de voturi. Și se pare că »Vorwaerts« și-a luat acum cu tot dinadinsul însărcinarea de a dovedi prin statistici exacitatea acestei paradoxale vorbe.

Într'un articol recent, organul socialist, răspunzând mai întâi unei afirmări a ziarului »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« relevă într'un chip cronologic, pe de o parte deosebitele discursuri ale împăratului, prin care acesta atacă pe socialiști, iar pe de alta rezultatele pe cari socialiștii le-au obținut în alegeri, ca urmare a fiecărei manifestații imperiale îndeosebi.

În Septembrie 1895, Wilhelm II la parada finală a manevrelor de toamnă, a definit pe socialiști ca »o bandă de indivizi nedemni de a purta numele de germani pentrucă ei se încearcă de a țări în noroi sfânta memorie a marelui imperator în veci slăvit.

În 24 Aprilie 1897, prințul Henric de Prusia urmând să asiste în Engliteră la serbările jubi-

lare împăratul îi adresă următoarea telegramă, care fu citită în fața tuturor marinarilor adunați:

»Regret foarte mult că nu pot să-ți pun la dispoziție decât vaporul »Koenig Wilhelm«, atunci când cele mai mărețe vase vor reprezenta în chipul cel mai strălucit față de Anglia pe celelalte națiuni. Iată urmarea nenorocită a celor fără de patrie, cari se opun la construcția de noi vapoare. Nu voi avea odihnă o singură clipă până ce nu voi aduce marina noastră la aceeași înălțime ca și armata noastră.

La 3 August 1900, împăratul ținând un discurs rășboinic la Hamburg, a doua zi după baricade, marinarilor dela »Nordeutscher Lloyd« și »Hamburg America-linie« îi felicită de a nu fi urmat exemplul uvrierilor Hamburgheji, cari se lasă conduși de către »agitatorii fără patrie«.

La 26 Noemvrie 1902, la funeriile lui Krupp, Wilhelm II în fața uvrierilor din Essen, califică pe jurnaliștii sociali-democrați drept calomnatori ai marelui industriei, conjurând pe lucrătorii germani a rupe pactul cu social-democrația.

Un discurs la fel fu rostit de către împărat și la Breslau în același an.

Ori, la alegerile pentru Reichstag, în 1903, lucrătorii din Essen votară în massă pentru socialiști, cari în această circumscripție avură 18.000 de voturi mai mult decât în 1898.

În Breslau la aceleași alegeri, socialiștii câștigară în plus 5000 de voturi.

Ultime știri.

Patru luni închisoare pentru duel. Vidor Pál, directorul teatrului național din Budapesta, care s'a împușcat fiind în stare materială foarte critică, a avut un mângâietor. Hosztalek a fost acela care i-a făgăduit milioane și-l va scoate din încurcătură. Vidor a rămas însă numai cu făgăduiala. Lui Hosztalek i-a făcut imputări unii prieteni ai săi, pentru că el a pricinuit moartea lui Vidor. Așa Woller i-a întors spatele, când s'a întâlnit cu el zicând, că nu stă de vorbă cu astfel de comediați.

De aici se înțelege, s'a întâmplat duel. Woller a fost rănit la față și mâna dreaptă. Afacerea nu s'a terminat aici. A ajuns și înaintea judecătoriei. Eri a fost pertractarea. Woller a fost pedepsit la opt zile închisoare iar Hosztalek și Horkányi la patru luni temniță de stat.

Publicul de față când s'a adus sentința a erupt în strigăte sgomotoase.

— Abzug.

— Judecătorie parțială. Waller s'a mulțumit cu cu sentința iar Hosztalek a apelat.

Fabrica de cărămidă din Rășița în primejdie. Noua fabrică de cărămidă din Reșița, unde mai multe sute de muncitori își câștigă pâinea de toate zilele, este în mare primejdie. Cenușa ce s'a adunat de mai mulți ani din materiile, ce se topeau în fabrică au format straturi mari de pământ săc. Acesta s'a aprins și arde cu flacăra înăbușită. După părerea inginerilor focul se răspândește în mod nevăzut și are să dureze mai mult de doi ani. Cei ce umblă peste aceasta cenușe nu observă primejdia ce-i amenință și numai dacă se apleacă la pământ să asculte atunci aud sgomotul muncii mistuitoare a focului.

S'au luat măsuri necesari pentru delăturarea primejdiei.

O manifestație pentru slovaci. Brün, 31 Dec. Curia chească a dietei Moraviei a adresat deputaților slovaci din camera unguerească o manifestație de simpatie și a alăturat suma de 600 coroane pentru scopurile naționale slovacești care sumă a fost colectată printre deputații cehi.

Mocsáry despre chestiunea naționalităților.

În numărul de Dum. al ziarului *Egyet-értés* găsim un articol eșit din penă lui Ludovic Mocsáry despre chestiunea naționalităților. Ziarul unguresc le însoțește cu o scurtă notiță, numindu-l, »fostul președinte merituos al partidului kossuthist și o figură ilustră a vieții politice un_urești«. Cuvintele acestea trebuie să scârbească pe oricine cunoaște surghiunirea de care a avut Mocsáry parte în viața politică ungurească pentru ideile sale asupra chestiunii naționalităților. Ele sunt cu atât mai ciudate, căci vin dela foaia care acum doi ani a refuzat să tipărească articolele lui Mocsáry asupra chestiunii.

Articolul lui Mocsáry e acesta:

Onorate Dle Director! Vă mulțumesc pentru că a-ți binevoit să luați notiță despre articolul meu publicat în »Courrier Européen« și vă rog să binevoiți a da loc unor rectificări. »Fiecare este talmăcitorul cel mai autorizat al cuvintelor sale.« În articolul acela am susținut părerea mea asupra politicii noastre față cu naționalitățile *pe care o reprob*: Nu voesc să fiu cu două fețe ca zeul Janus, una aici la noi și alta în străinătate. Am spus că noi nu suntem prusiaci și că țara noastră nu-i Posnania dar am mai recunoscut în mod sincer că naționalitățile au cuvânt de-a-se plânge, anume pentru neaplicarea legii fundamentale dela 1868 (Legea naționalităților — N. R.). Am socotit însă trebuitor de-a adăuga aceasta: Să nu crează nimeni că împrejurările naționale la noi au condus la niște stări atât de dezolate, încât ele ar face cu neputință pe viitor consolidarea Ungariei neatârnată.

La noi, dimpotrivă, nu există ura de rasă, aceia antipatie ca dintre câine și pisică, cum o găsim bunăoară în contactul germanilor cu celelalte neamuri. Aceasta este cauza împrejurărilor naționale actuale dela noi. Pentru aceasta, la noi, timp de sute de ani, naționalitățile au conviețuit în mod pacinic, tot pentru aceasta, în ciuda dușmăniilor noastre naționale, s'a putut realiza prietenia noastră cu sârbii și croații. Am mai spus, că sunt convins că planurile aventuroase ale naționalităților despre parcelarea țării sunt tot astfel de *neseriouse ca și nizuința noastră pentru maghiarizarea generală*.

Chestiunea națională dela noi se poate deslega cu măsurile cuviincioase făcute în administrație, justiție și instrucție publice și restabilind domnia dreptății.

În ochii multor oameni din țară și străinătate chestiunea asta este o chestiune care paralizază și ucide viața neatârnată a statului nostru. Făcând însă politică națională cuminte, ea poate deveni *dimpotrivă un izvor de nouă putere pentru noi*. În țara asta locuiesc neamuri înrudite cu națiunile învecinate. Pe faptul acesta am putea întemeia o statornică alianță firească între Ungaria și celelalte națiuni din sudul și estul nostru. Ungaria ar avea rolul de *primus inter pares* între aceste state și ar fi chemată de-a înfrunta aspirațiile imperialiste și mondiale ale germanilor.

Mă silesc să informez în felul acesta pe cititorii ziarului »Curier Européen« căci am constatat cu regret că în ziarul acesta încearcă a se încuiba vrășmașii nostri, naționaliști, socialiști și sociologi, (dr. Jászi Oszkár). Este interesul nostru de-a paraliza faptul acesta mai ales că redacția ziarului însuși spune că colaboratorul ei, dr. Albert Ferencz este singurul om din »apus« care »atrage atențiunea asupra evoluției nefavorabile a politicii prea exclusiv ungurești«, în vreme ce Germania este plină de informații pline de ură și de minciuni. Așa-i că ne place când auzim din străinătate despre noi vorbe bune? Dar dacă punem *pe o informație favorabilă, trebuie să ne potrivim și faptele ei. Cu aserțiuni și cu dezmințirea și tăgăduirea faptelor nu vom dobândi rezultatul dorit căci răspunsul ce-l vom primi este că facta loquuntur.* (Faptele vorbesc).

Societatea „Petru Maior“.

— Raport special al »Tribunei«. —

(Urmare).

a) Fondul permanent :

I Efecte :

1. 2 lozuri »Tisza«	à 200	400.— cor.
2. Una acție Timimișana	à 200	200.— »
3. » » Concordia	à 100	100.— »
4. Două » Sentinela	à 100	200.— »
5. » » » Ceres«	à —	— — »
		<hr/> 900.— cor.

II Depuneri :

1. La Ardeleana libel	à 163 cor.	11211.49 cor.
2. Ardeleana libel 4880 după scoaterea alor 90% interese		214.38— »
3. » » » Făgețana«	» à 1756 »	1042.79 »
4. 10% intere din venitul societății dimpreună cu taxa de membru fondator deta dl Alecsandru Mocsonyi iun.		269.— »
		<hr/> 12468.66 cor.

b) Fondul disponibil constă din :

1. La Ardeleana în libel 163		709.33 cor.
2. La Ardeleana libel 4880 (90% ale intereselor)		18.24 »
3. Depuneri ceque		210.52 »
5. Saído cassei		56.52 »
		<hr/> 1003.62 cor.

c) Fondul corului și al orchestrei :

1. Saldo în lib. 276 dela Ardeleana		10.50 cor.
2. Interese până la 1 Iulie 1906		— .50 »
3. Din venitul curent al patreceri 10%		81.49 »
	Starea :	<hr/> 92.49 cor.

c) Fondul de un ban :

1. Saldo din anul trecut		6.22 cor.
2. Adunați la sara de cunoștință		5.60 »
		<hr/> 11.82 cor.

Averea Societății e deci plusată în :

1. Fondul permanent		13638.44 cor.
2. » disponibil		1003.62 »
3. » corului și orchestrei		92.49 »
4. » de un ban		11.82 »
		<hr/> 14746.37 cor.
	Față de anul trecut cu	<hr/> 13762.99 »

E un spor de: 985.38 cor.

Mișcarea fondului disponibil a fost următoarea :

Mișcarea fondului disponibil în anul 1905/6.

Intrate :

1. Taxe de membri ordinari		832.— cor.
2. » » » extraordinari		20.— »
3. » » » membru fondator		100.— »
4. Venitul petrecerii din Martie 1906		1071.86 »
5. Dividende dela acțiuni și lozuri		63.16 »
6. Interese		976.44 »
7. Ajutoare		225.— »
8. Din vinderea Ist. Rom. de P. Maior și almanachul Soc.		30.84 »
9. Diverse		18.10 »
10. Saldo anului 1904/5		42.76 »
		<hr/> 3472.16 cor.

În anul 1904/5 s'a pus greșit la fondul disponibil.

Eșite :

1. Chirie și servitor		1079.— cor.
2. Cheltueli și secretariale		30.65 »
3. » economale		385.72 »
4. Cărți și abonamente		75.39 »
5. Cheltueli cu petrecerea		57.12 »
6. Mobiliar nou și reparaturi		168.— »
7. Diverse		78.39 »
		<hr/> 1874.18 cor.

8. Transpuse la fondul permanent :

a) Dl Gh. Serb cu ocaziunea petrecerii		200.— cor.
b) 10% ale tuturor veitelor		312.84 »
		<hr/> 512.84 cor.
10. Starea fondului disponibil		
a) La cheque		219.52 »
b) În lib. 163 la Ardeleana		709.34 »
c) În lib. 4886 »		18.27 »
d) Saldo cassei		57.52 »
		<hr/> 1003.65 cor.
		<hr/> 3472.16 cor.

Binefăcătorii societății au fost :

Albina 200 cor., Lugoșana 40 cor., Olteana 25 cor., Lipovana 20 cor., Bihoreana 20 cor., Bocșana 10 cor., Steaua 10 cor. Cu totul 325. Mai mulți membri ai societății au strâns prin colectă între sine 23 c. din cari s'au abonat pentru Societate revistele: »Neamul Românesc« 6 cor., »Viața Românească« 10 cor., și »Viața Literară« 7 cor.

4. *Biblioteca societății.* În anul 1904/5 s'au cumpărat 13 opuri și au fost dăruite 12 opuri în 14 vol., o creștere deci de 25 opuri în 27 vol. Au dăruit: Academia Română 2 vol., Asociațiunea 4 vol. (Encilop. Rom.), apoi câte un volum dnii: M. Voileanu, A. Viciu, Dr. Gh. Popovici, Il. Chendi, O. Ghibu, L. Ciato, V. E. Moldovan (2 vol.)

S'au împrumutat spre cetire membrilor 173 opuri în 200 vol. Starea bibliotecii la sfârșitul anului e de 1543 opuri în 1770 vol. În averea bibliotecii mai erau: »Biblioteca Schiau« cu 74 opuri 101 vol. 24 ezeemplare din Istoria Românilor de P. Maior, și 512 ezeemplare din Almanachul Societății.

În 1805/6 biblioteca a crescut la 1620 de opuri în 1859 vol. parte prin cumpărare parte prin dăruire. Au dăruit: Academia Română 76 vol., »Luceafărul« 3 vol., Reuniunea femeilor române sălăgene 1 vol., Octavian Goga 1 vol., Dionisie Stoica 2 vol., I. Ștefănescu 1 vol. Societatea a cumpărat 13 vol., s'au legat 15 vol. Spre setire sau dat 231 opuri în 270. vol. (Va urma).

Pomul de Crăciun al dascălilor.

Pentru munca vrednică de cinste a dascălilor nostri, în aceste vremuri grele, ce le străbatem, ași vrea ca poporul și inteligența neamului românesc să le facă un frumos pom de Crăciun. Nu întreb: suntem bogați ori săraci, buni sau răi, întunecați sau dornici de lumină, ci ca să spun o vorbă, cum o spuneam când m'am gândit la moșii nostri, chem la sfat pe toți aceia, cari mânați de setea neastâmpărată d'a face bine neamului nostru românesc, au gătit dulcele și bunătățile, cu cari să împodobească *pomul de Crăciun*, ce l-am adus spre bucuria dascălilor nostri.

Vorbele multe, cât de frumoase, cât de alese și însuflețitoare sunt fără rost, când vrem să ținem seamă, că sârmanul pomuleț, așteaptă să-l împodobim cum se cuvine.

Deși ancheta dăscălească, la câteva zile după Crăciun va desbate modalitatea ridicării salarelor învățătoarești, pentru întreaga mitropolie, la 800 coroane, totuși când vor discuta și vor dori să se traducă în faptă ideile lor, ca să nu drezeze numai procese verbale, în zadar, atunci să zică acestei mărite nații române:

a) Dați, dați pentru *pomul nostru de Crăciun*, toți acei părinți, cari aveți băieți și băiete de școală, toți aceia, cari veți avea în viitor și toți aceia, cari purtați marele gând al înălțării neamului acestuia, prin cultură, dați câte 1 crucer (2 fil.) în *toată săptămâna*, și beți mai puțin rachiul otrăvitor, care vă ucide, și atunci vom putea ușură sarcina traiului nostru, și vom lucra voioși în grădina noastră ridicând fruntea spre razele de lumină ale lui Christos, care ne va ferici neamul, că l-am deșteptat.

b) Voi miile și zecile de mii de școlari, cari an de an ați eșit din școala sătească, și-ați dat înainte, la școli mai înalte, ori ați stat la coarnele plugului, ori la meșteșugul părinților voștri: răscumpărați truda noastră, din bunul gând că ne iubiți cu fiească dragoste, cu câte 1 cruce (2 fil.) la lund, pentru că știți să vă faceți cruce, să vă rugați lui Dumnezeu, să cetiți legendarul, să calculați și să cetiți foile, dați, veseli, dați cu drag banul acesta pentru pomul nostru de Crăciun, să vedem și noi odată ziua, când mulțămita se întâlnește cu binefacerea.

In fine c) așa zic eu, singur singurel inteligenții noastre:

Când arde vecinului meu casa și n'am inimă să-i sar în ajutor, mă prăpădesc și eu cu toate ale mele;

Când se umflă albia râului și pornesc apele de neacă pe cei din marginea satului, să nu creadă cinstiții domni și domnișori, că vadul mânios să mai uită la sprânceana Domniei lor, cât e de frumoasă...

Și, zadarnic îi purta după ploaie căciula de oaie; pentru că n'aduce anul, ce-aduce ceasul!

Dacă pomul de Crăciun al dascălilor noștri, de-acum înainte, în tot anul, va purta podoaba cu care l-aș împodobii cu drag, eu am credința neclătită, că din banul, ce s'a dat, prin satele noastre, cu săptămâna, cu luna, și din voia plină a celor ce sunt de altfel datori să-l dea, s'ar pune temelia sănătoasă a unui fond cinstit, din care să se acopere puținul reclamat de nevoile traiului zilnic, pentru ameliorarea salarelor învățătorilor noștri dascăli, fără un arunc nou, impus, care ridică murmur, nemulțumire și întristare.

M. Tileagd, 1906.

Ales. Munteanu al lui Vasile.

Din străinătate.

Interpelarea din Skupcina. Skupcina.

— D. Marinovici, progresist a interpelat pe primul ministru pentru a-i răspunde dacă este adevărat că Serbia se află în conflict cu Bulgaria. Intreaga presă bulgară are o atitudine contra Serbiei și în aceste timpuri critice reprezentantul Serbiei la Sofia nu se află la postul său.

Primul ministru a răspuns că reprezentatul Serbiei este absent dela Sofia din cauză de boală și că îndată ce s'a restabilit se va duce la postul său. Intru cât privește relațiile dintre Serbia și Bulgaria nu sunt așa, cum au fost descrise de dl Marinovici.

Studentii ruși bătuti cu biciul. Zilele trecute s'au adunat la Sinferopol în Rusia vre-o șasezeci de studenți și studente din gimnaziul local, în vârstă de 14 la 18 ani. Aceșii studenți formaseră o academie, în care se discutau chestiuni de filozofie, sociologie, etc. Poliția află de această adunare și crezând ca totdeauna, că este vorba de un complot politic înconjură casa în care studenții se aflau și chemă și pe dragoni.

Ofițerul comandă dragonilor să între înăuntru și studenții ca și studentele fură luați la bătaie cu nagaicele. Sergenții de stradă, în bătaie de joc, luau pământ din curte și băgându-l în gura studenților le spuneau:

— Vreți pământ? Na pământ!...

În urmă țării fură duși la arest înconjurati de dragoni călări, cari trăgeau cu furie cu nagaica, în acei studenți, cari rămăneau în urmă.

Deodată, ofițerul comandă dragonilor să meargă în galop, silind astfel pe nenorociții tineri să alerge gâfâind.

Vai de cei cari nu puteau să alerge, ei erau bătuti cu biciul până la sânge.

Trei zile și trei nopți bieții tineri au fost ținuți în închisoare. Mulți din ei s'au îmbolnăvit, alții se află grav răniți în spitale.

Primejdia unui războiu sârbo-bulgar. O știre senzațională circulă prin Belgrad. Guvernul bulgar ar fi cerut Serbiei încorporarea la teritoriul Bulgariei, a 5 localități de graniță sârbească, cari după vederile guvernului aparțin Bulgariei. Ziarele sârbești privesc această cerere a Bulgariei ca o formală declarație de războiu.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 1 Ianuarie 1907.

— **Festivități școlare.** La gimnaziul din Beiuș precum și la școala civilă de fete de acolo se arangează în tot anul festivități școlare, în onoarea patronului lor, a fundatorului gimnaziului și a altor mecenai. Cele aranjate și în acest an au avut program variat și-au succes bine. Un lucru ne supără, că festivitățile au un caracter prea poliglot. Se declamează în mai multe limbi. Societatea de lectură dela gimnaziu, a căror membri activi sunt cei din clasa VII și VIII are în vedere perfecționarea elevilor în literatura română. Ar fi deci cu cale să nu se mai declameze franțuzește, pentru profesorul, care pricepe, nici nemțește pentru un număr restrâns de auditor, dar nici ungurește, de dragul unora ori nimăruia, ci numai românește, căci ni-se impune o sfântă datorie să se obicinuiască tânărul la rostire curată românească, — ce pentru unii domni e o chestie secundară — și să se încălzască tot mai tare de perlele literaturii noastre.

— **Români bravi.** Ni-se scrie: Pe ziua de 7/20 Decembrie a. c. au fost anunțată în comuna Zlagna, alegerea funcționarilor pentru comuna urbană. Până acum în fruntea acestei averi atât de frumoase și aproape curată românească a stat un domn străin de neamul și legea noastră, care n'a dat nici odată ascultare glasului rugător al poporului, ci-și făcea mendrele după gustul său, crezându-se de neînvinș. Dar de astădată i-au tras clopotul, căci toți frații de un sânge uniți în cugete și simțiri l-au măturat din postul de președinte pentru vecie.

Cu toată dorința ce a avut poporul de a scăpa de parazitul acesta, care numai s'a îngrășat pe spinarea lui, s'a aflat un suflet lăpădat în persoana fruntașului Petru Presecan, care nu s'a sfiit chiar în prezența on. preot E. Beșa a propune ca și de astădată să fie ales măria sa Molnár — că așa îl chiamă pe domnul.

În momentul acela însă, ca trăznetul s'a pogorât asupra lui hula, blăstemele și disprețul celor de față. Însemn: este membru în direcțiunea institutului »Zlăgneana«.

Pentru întregirea postului onorific de președinte, privirile întregului popor s'a îndreptat spre vrednicul de laudă, preot cu crucea în frunte Emanuel Beșa fiind ales cu aclamațiune.

Postul de notar a fost ocupat de domnul I. Albin, care văzând trântea șefului său și-a dat dimisia, spre mai marea bucurie a tuturor urbanistilor alegând în locu-i pe inv. P. Duca. Posturile de casar și gazdă de pădure, s'au întregit prin doi fruntași vrednici de încrederea poporului.

Imi saltă inima de bucurie, când văd, cum poporul nostru a început să-și cunoască pe adevărații săi binevoitori, și nu se mai lasă momit de câte o cioară sburătoare, ci cu capul ridicat și fruntea senină își folosește dreptul său așa cum inima îi dictează.

Laudă ție popor cuminte, numai cu bărbăție înainte și bunul Dumnezeu va răsplăti ostenele lucrărilor tale.

— **Felicitările politice.** În sfârșit s'au luat hotărârile necesare asupra felicitărilor politice. — Duminecă seara într-o conferință a șefilor partidelor, s'a stabilit întâi că nici o divergență de păreri nu desparte partidele. — Kossuth a accentuat că nu dorește dezagregarea coaliției. Nici

odată coaliția nu a fost atât de necesară ca astăzi, zice. Partidul kossuthist se va sili să asigure țării și națiunii rezultate practice. Activitatea sa legiuitoare (a lui Kossuth) slujește același scop: înălțarea prosperității economice a țării.

În realitate divergența de vederi, pe care Kossuth o tăgăduiește, există și mistue ca un foc ascuns armonia din coaliție. Este ciudat că Kossuth vorbește cu atâta solitudine despre prosperitatea economică a țării fără să amintească nimic de adevăratul ideal al partidului sau: neatâr-narea Ungariei. Idealul acesta se afundă tot mai mult în depărtarea unor dorinți platonice pentru șefii partidului.

Conferința a mai hotărât ca în ziua de anul nou o deputațiune să felicite pe Wekerle în numele coaliției întregi.

Asfel se va dovedi solidaritatea coaliției. Oratorul va fi Hoits Pál.

Pentru »felicitarea« lui Kossuth, a fost ales orator Lovdszy Márton.

— **Preoți români, cari nu-s români!** Din Bihor: ne sosește următoarea corespondență plină de durere și amărăciune:

»St. d-le redactor! Ca un abonat vechiu al ziarului ce-l redigați, și ale cărui sfaturi călduroase le citesc și le urmez cu toată hotărârea sufletului meu de român, mă cuprind totuși durerea și mi-se revoltă sufletul, când văd, că se mai găsesc încă mulți cari nu se pot încălzi de ideile propovăduite de acest ziar. Și mă doare sufletul când văd, că despre Bihorul nostru deși se scrie prin gazete mult, se scrie puțin bine. Și mai păcătoși sunt preoții gr.-cat. O mărturisesc aceasta ca fiind ce aparțin bisericii gr.-catolice.

»Preoții noștri din Bihor și părțile sătmărene studiază teologia în seminarul romano-catolic din Oradea-mare. Aici nu se vorbește și nici nu se propune românește. Și după ce clericii ies din seminar și se duc la sate, unde îi chiamă datoria de-a munci pentru binele neamului, duc cu sine cultura ungurească, obiceiurile străine de noi și neamul nostru. Acasă cea mai mare parte nu vorbesc decât ungurește, copiilor le dă creștere ungurească, iar dintre ziarele noastre nici unul nu se citește, ci numai cele jidovești cu »grai unguresc«.

»În adevăr trebuie să se facă ceva pentru îndreptarea moravurilor atât de rele a preoților noștri.

»Fericitul episcop de pie memorie Mihail Pavel avuse gândul să întemeieze la Beiuș o teologie gr.-cat. Dar moartea l'a răpus înainte de ce s'ar fi putut realiza visul. De atunci nu se mai vorbește despre aceasta teologie, unde, credem, că s'ar fi dat cinstea cuvenită limbei românești.

»Dar și până atunci ni-se impune datoria să zbicuim fără cruțare pe toți aceia preoți, cari desconsideră limba românească, și să-i arătăm lumii ca pe păcătoșii, cari strâpung cu săgețile lor veninoase în sinul mamei lor.

»Călătoresc din sat în sat și fac studii, căci vreau să scot o carte despre viața românilor din Bihor, și atunci mă voi ocupa pe larg și despre ce se cetește la noi. Voi arăta cu numele pe indivizii și preoții lipsiți de conștiința națională.

Codrulf.

— **Jubileul de patruzeci de ani a încoronării regelui ungar.** Sub acest titlu cetim următoarele în »Neue Freie Presse«:

În cluburile politice din capitala Ungariei se discută de câțva timp dacă trebuie să se serbeze și în ce chip anume aniversarea de patruzeci de ani a încoronării lui Franz Iosif I ca rege al Ungariei, aniversare care va avea loc la 8 Iunie 1907. Acum 15 ani cu prilejul jubileului de 25 de ani s'au organizat serbări grandioase în întreaga țară.

Când s'au împlinit 30 de ani dela încoronarea (1897) aniversarea aceasta n'a fost serbătorită, fie din cauza micii depărtări dela jubileul de 25 de ani fie din pricina expoziției milenare care a fost socotită ca simbol al armoniei între rege și națiunea ungară. Și apoi guvernul a găsit de cuviință să nu mai repete atât de des serbările, căci ele devin anuale, perd din solemnitate și însemnătatea lor.

Acuma însă când se împlinesc 40 de ani dela încoronare — guvernul se pregătește să serbeze această dată istorică cu deosebire — deoarece

întâmplările din ultimii ani vor da o mare însemnătate acestei serbări. Planul serbării e încă necunoscut.

— **Serbare culturală în Basarabia.** O înveselitoare știre ne sosește dela frații români din Basarabia. În Chișinău s'a ținut cea dintâi serbare culturală a românilor din Basarabia. S'a pornit și acolo un curent sănătos și înălțător pentru neamul românesc, curent ce nu se poate înăbuși, nici încâtușa de zdrobitorii libertății. În 16 Decembrie a ținut românii basarabeni o frumoasă serbare culturală. Corul compus din inteligenți și țărani a cântat cântece vechi din Moldova, apoi »Ce te legeni codrule« și »Somnoroase păsărele«. Dșoara Costinescu a cântat »Amintirea Basarabiei«. Tânărul Cujbă a ținut o cuvântare despre musica poporului iar Gh. Madan a declamat din Coșbuc. S'a mai cântat apoi »Mult e dulce și frumoasă«, »Vin' Ileană la poiană« și »Fii româniei« și în sfârșit imnul tututurilor românilor, »Deșteaptă-te Române«.

E aceasta pornire un semn de bucurie a vremurilor mai bune ce se plămădesc și pentru viața românească, a fraților oropsiți din Basarabia, subjugată de nemilosul țar al Rusiei.

— **Din Cluj ni-se vestește încetarea »Orizontului« și apariția unei reviste literare moderne dirijate de dl Emil Isac.**

— **»Țara noastră« este titlul ce-l va purta o nouă foaie românească, sub conducerea poetului Oct. Goga.** Ea va apărea în curând odată pe săptămână, Dumineca. Va avea chemarea să dea hrană sufletească țăranilor noștri. Noua foaie va apărea în locul »Transilvaniei«, pe cheltuiala Asociațiunii.

Va fi scrisă pe înțelesul țăranilor.

— **»Familia« revista beletristică, ce de 42 de ani a răspândit roadele sale binefăcătoare, pentru dezvoltarea literaturii la noi, cu începerea anului nou nu va mai apărea.**

— **Catastrofa din Fetesti.** Un tren de marfă intrând din greșală pe o linie unde se află un grup de vagoane cu benzină, s'a produs o ciocnire care a cauzat o explozie groznică.

Au ars complet mai multe vagoane.

Pagubele trec de 100.000 lei.

— **Memoriile lui Kuropatkin.** Generalul Kuropatkin și-a terminat memoriile. Ele conțin 1000 de pagini împărțite în 5 volume.

Din primele trei volume s'au tipărit până acum câte 1500 exemplare.

Al patrulea volum care conține destăinuri senzaționale, a fost confiscat de guvern, în timpul când se tipărea.

— **O luptă teribilă între bulgari și armată.** »Românul dela Pind« scrie: Am scris în rândurile trecute, că antărții greci au suferit un mare dezastru în lacul Ianița, din partea comiților bulgari. Am spus atunci că la azuzul detărilor de pușcă, au alergat mai multe detașamente de soldați, cari s'au luat la luptă cu bulgarii.

Acum ni-se comunică, că această mare luptă, deși ține de mai mult de-o săptămână, continuă încă cu cea din urmă înverșunare, și că nu se cunoaște rezultatul ei.

De când sunt bdate în Macedonia nu se cunoaște un al doilea caz de o durată așa de lungă, a unei ciocniri cu cetele revoluționare. La început armata adusesse o baterie întreagă de tunuri. După câteva zile, ea a mai adus și alte tunuri cu cari bombardează trestii, colibele și bărcile din lac. Dar izbânda nu înclina de partea ei.

Scoși din răbdare ei voind să sfârșească mai repede, soldații s'au pus în mai multe bărci și au dat un asalt comiților. Aceștia însă, pitulați foarte bine după naltele trestii din lac, au primit pe soldați cu un foc așa de bine susținut, încât aceștia s'au retras cu mari pierderi și lăsând mulți morți cari au fost înghițiți de apele lacului.

Din cauza acestei înfrângerii cercurile militare turcești sunt cuprinse de cea mai mare indignare.

Turcii se gândesc la luarea de măsuri din cele mai severe, ca să extermină pe comiți și tot deodată să facă imposibilă pe viitor adăpostirea bandelor în lac.

— **Bausnern se duce.** Din Făgăraș primim știrea, că bătrânul fișpan, sasul Bausnern e pe ducă, ungerii nu-i pot ierta faptul, că la alegerea din urmă a lăsat să se aleagă acolo un tizza-

ist, Mikszáth, iar n'a lucrat pentru kossuthistul Halász, unger de legea izraelită. E vorba să fie numit în locii lui protonotarul Széll, rudenie a fostului prim-ministru Széll Kálmán.

— **Mare expoziție de Crăciun în piața Andrássy din Arad, n-rul 20, la juvaerghiul Weinberger Ferencz.**

Cine voințe să surprindă la Crăciun pe iubiiții sei cu obiecte prețioase, acela să se adreseze către susnumitul, căci acolo se găsesc tot felul de juvaerice fine, bune, oroloage de aur și argint pentru bărbați și femei. Se poate face schimb de juvaerice învechite sau se cumpără pe lângă prețuri ridicate. Serviciu prompt și bun. Telefon 439. Cel mai vechiu și primul atelier de dregere de juvaerice.

— **Recvisite școlare, măpi, globuri, mașine de cumpuț, recvisite fizice și geometrice se pot căpăta la librăria lui Jngusz J. és fia. Arad, str. Weitzer János.**

— **Anunț.** Prima moară de vapor din Giula, care împreună cu brutăria de pâine de casă, din Arad ș'a câștigat încrederea și spriginul publicului din Arad, atât brutăria de pâine din Arad cât și cele din Ciaba, Giula și-a provăzut-o în mod corespunzător cerințelor moderne deci de acum înainte va putea să aducă în circulație pâine și mai bună și mai ieftină. Prețurile de prgoarm sunt următoarele: Una pâine albă 20 fil. Una pâine neagră 18 fil., pâine de săcără 16 fil.

Ca să putem vinde însă pâinea în prețuri ieftine cerem spriginul onoratului public, convins deja despre renumele brutăriei noastre, cu pâine gustoasă și sănătoasă. Cu deosebită stimă **Első Gyulai gözmalom házikenyér sőtöde.**

Se vinde: I. Piața Tököly, în colțul străzii Foray. Nrul telefonului 243. II. Brutărie strada Ujterem 3. Telefon 277.

Concert, petreceri.

Invitare. Reuniunea de cântări gr.-or.-rom. din Sân-Miclăușul-mară (Nagy-Szt.-Miklós) arangează — sub conducerea inv. A. Lipovan — la 26 Decembrie (a II-ua zi de Crăciun) 1906 v. în sala dela »Hotelul Czenczinger« un Concert împreună cu joc la ca P. T. Dvoastră împreună cu stimata familia, sunteți cu tot onorul invitați. Inceputul la 8 ore seara. **Comitetul arangiator.** Prețul de intrare: Locul I: cor. 1.60, II: 1.20, III: 80, IV: (de stat 60. Venitul curat e destinat fondului reuniunii. Suprasolvirile se primesc cu mulțămintă, și se vor cuita pe cale ziaristică.

Program: 1. D. G. Kiriac: »Domnul Isus Cristos« cântec de stea, cor. mixt. 2. I. Vidu: »Pui de lei« cor. mixt. 3. D. G. Kiriac: »Morarul« cer. mixt. 4. I. Costescu: »Doină zic« cor. mixt. 5. Paulo Tolsti: »Vorei morir« romanță, cântată de A. Lipovan cu acompaniament de Harmoniu, susținut de M. Jancovits. 6. I. Vidu: »Păc« cor. bărbătesc. 7. I. Costescu: »Marșul cântăreților« cor. mixt.

— **Inteligența română din Mohu** invită cu toată onoarea la Concertul ce-l va da un grup de clerici din Seminariul »Andreian« în sala cea mare a școlii confesionale ortodoxe române la 26 Decembrie st. v. 1906 (a doua zi de Crăciun). Inceputul la 7½ ore seara. **Com. arangiator.**

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 31 Decembrie.

INCHEEREA la 12 ORE:

Grâu pe Aprilie 1907 (100—kg.)	7:43—7:44
Secară pe 1907	6:58—6:59
Orz pe 1907	7:48—7:49
Cucuruz pe 1907	5:13—5:14

INCHEEREA la 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1907	7:43—7:44
Secară pe Aprilie 1907	6:58—6:59
Orz pe 1907	7:46—7:47
Cucuruz pe 1907	5:13—5:14

Redactor responsabil Sever Bocu.
Editor-proprietar George Nichin.

La Administrația noastră se află următoarele cărți de vânzare:

»La Roma« de Russu Șiriant Cor. 2 — plus 10 fil. porto	
»Povestiri și schițe« de S. Secula 1.—	5 " "
»Nuvele« de Emil Zola Cor. 0:40	5 " "
»Școlarul declamator«	0:50 " 5 " "
»Stropi de rouă«	1.— " 10 " "
»Aur« Const. Hodoș	1.50 " 10 " "
»Telegrama« farză în 3 acte	0.30 " 3 " "
»Amleul Poporului« T. Vuiculescu	1.— " 10 " "

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«

Românii din Bosnia și Hertegovina în trecut și prezent.

Comunicări făcute »Academiei Române« în ședința din 19 Octombrie 1904. Adăugate și întregite de Isidor Ieșan.

Se poate căpăta cu prețul de 1 Cor. 50 fil. Plus 10 fileri porto.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,
tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

A sosit obecte de cadouri de Crăciun!

Brunner Béla

prăvălie de modă și specialități.

Arad, în piața Szabadság nrul 20.

(Strada Forray, palatul contelui Náladay).

Recomandă magazinul său bogat de marfă, unde se pot căpăta cele mai frumoase cadouri de Crăciun.

Pălăriile cele mai mod-ruc. cămeși, gulere, mănuși, cravate, batiste, ciorapi etc.

Mare asortiment de coloniale Franceze și Engleze.

Mare târg de Crăciun!

Prețuri ieftine! Serviciu prompt!

Comande din provincie se efectuează la moment.

Gel mai sigur medicament contra tusei, răcelii și răgușelei este

zăharul lui RÉTHY,

o o ce se capătă în ori-care farmacie. o o

Prețul unui borcan 60 fil. Să se ceară numai zahărul lui Réthy. Cinci flacoane trimite pentru 3 cor. cu porto cu tot.

Pregătitorul RÉTHY BÉLA farmacist, Békéscsaba.

CONCURS.

Institutul de credit și economii »ARINA« din Sănișlău (Szanișzló, com. Sătmar) prin aceasta publică concurs pentru postul de

comptabil

pe lângă un salariu anual începător de 1200 coroane.

Reflectanții la acest post au să documenteze, că: au absolvit o școală comercială superioară, că au destulă praxă pentru ca se conducă comptabilitatea băncii de sine stătător, că posed pe deplin — în vorbit și scris — limba română și maghiară, și că și-au împlinit, resp. că sunt dispensați de la serviciul militar.

Comptabilul ales va avea să-și ocupe postul său în **1 Februar st. n. 1907.**

Recursele sunt a se trimite până în **10 Ianuarie st. n.** la adresa Reverendissimului Dn Coriolan Ardelean președintele Arinei, Archidiacon în Nagykároly (Jókai-u. 8).

Sănișlău, la 30 Decembrie 1906.

Direcțiunea.

Publicațiune pentru vânzare de lemne.

Pe baza concesiunii Dnui Ministru m. reg. de agricultură Nr. 80898/1906, lemnele aflate în pădurea situată în hotarul comunei Araneag (comitatul Arad, stațiunea calei fe-

rate Ternova, poșta Draucz), care formează proprietatea comună a fostilor urbariași din comuna Araneag constatatoare din vr'o 12744 darabe, cari fac 7054 metri cubici, în parte considerabilă lemne folositoare goron, prețuită în 46670 cor. 90 fil., se vinde cu licitațiune publică verbală începând cu ofert scrisal închis, **la 23 Ianuarie 1907 înainte de amiază la 10 oare** în comuna Araneag în localitatea școlii.

Doritorii de a cumpăra, să reacearcă a se presenta la licitațiune, sau a susține în scris ofertul cu prețul oficios stabilit în 46670 cor. 90 fil. împreună cu vadiul de 10% a prețului de strigare adică 4667 cor. 09 fil. ca cautiune, cu acea hotărâta declarațiune făcută înainte de licitațiune, ca condițiunile licitațiunii și a contractului le cunosc și se supun acelorora.

Ofertele închise sunt a se prevedea cu inscripția »Ofert la pădurea din Araneag« și se pot trimite la notariatul din Draucz și cu poșta.

Condițiunile de licitațiune și de contract se pot vedea la cancelaria notarială în Draucz, la președintele fostilor urbariași în Araneag, și în localitatea oficioasă a oficiului silvanal mag. reg. de stat din Arad, la dorința se trimite și în scris prin notariat.

Oferte susținute în urmă nu se primesc, iar vinderea mai jos de prețul oficios nu se face.

Spre orientare se notează, că în ziua de licitațiune dimineața la 8 oare, la stațiunea din Ternova, pentru doritorii de a se presenta la licitațiune stau la dispoziție trăsuri. Araneag, 21 Decembre 1906.

Muzsay Géza m. p.,
notar.

Murza Aurél m. p.,
pres. urb.

6927/906.

Edict de esarândare.

Următoarele realități, proprietatea a diezei gr.-or. române din Arad și anume în comuna Săn-Mihalul-Român, aproape de Timișoara, casa de locuință Nr. 397 cu intravilan, lângă aceasta casă un complex de 9 jughere cat. 659 stânjini pătrați pământ de muncă, tot în acel hotar în călcătura »Palco« un complex de 56 jughere cat.; tot în acel hotar în călcătura »Palco« un complex separat de 398 jughere cat. 725 stânjini pătrați; tot în acel hotar un complex numit »Seleșiantza« de 604 jughere cat. 941 stânjini pătrați; lângă aceasta pustă un complex numit »Belerit« de 491 jughere cat. 668 stânjini pătrați; în fine în hotarul comunei Chișoda aproape de Timișoara un complex de 435 jughere cat. să vor da în arândă pe 12 ani, adică pe timpul dela 1 Octomvrie 1907 până la finea lui Septemvrie 1919, la licitație publică verbală și cu ofert scris închis; **licitația să va ținea în Arad în cancelaria consistorială la 5 Ianuarie st. n. 1907 înainte de amiază la 9 oare.**

Condițiunile de esarândare să pot vedea în Arad în cancelaria consistorială, în Timișoara la subscrisul, în comunele Săn-Mihalul-Român, Giroc, Temeș-Șag și Partza la oficiile parohiale române și la oficiile comunale, în comunele Szakálház, Uj-Pécs și Szabadfalu la oficiile comunale.

Timișoara, la 19 Decemvrie 1906.

Emanuil Ungurianu,
asesor consistorial, avocat.

Mare asortiment de Cadouri de Grăciun

la firma

== GEBHART TESTVÉREK ==

ARAD, Piața Andrássy Nr. 4 (lângă hotelul „Trei Crai“)

Obiecte culorate și ieftine pentru ceai, mâncare și cafea.
Argint de Alpaca și China și tacâmuri de Alpaca.

Obiecte de înfrumșetare și trebuincioase.

Lingurițe de nichel pentru ceai și cafea, tigăi pentru lapte, farfurii și vase pentru carne.

Noutate!!

Noutate!!

Marfă de sticlă și de împodobire.

Mare asortiment de rămi foarte frumoase.

Prețuri extravagante de ieftine. — Serviciu prompt și bun.

Prețuri extravagante de ieftine. — Serviciu prompt și bun.

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist

Piața Szabadság nr. 7. **ARAD** Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA**.

Unicul magazin de renumite mașini de cusut **PFAFF.**

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

● MARE OFICINĂ DE DREGERE. ●

In magazin se află mare asortiment de gramofoaane și plăci.

— Condiții de solvire foarte avantajoase. —

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

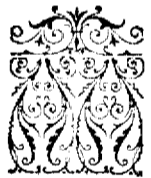
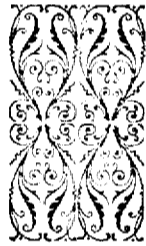
● LUGOS ●

Fabrică de cement, întreprindere de zidiri de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară. Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

țevi de cement în toată mărimea pentru traverze, poduri și canaturi; mai departe sghiaburi (vălai) de cement de fer pentru comune, domenii și particulari, trepte de peatră artificială, cement și imitație de marmoră, stâlpi pentru garduri de beton, plăci de cement simple și de lux.

Primește ori-ce fel de lucrări de lucrări de beton, beton de fer și lucrări de asfalt, mai departe corpișuri à la Erernit și tot felul de lucrări de pavagiu.

Ține în magazin, vinde en gros și cu detal:

Cement portland și roman de Beocsini, var, gips, trestie de stucatură, cătran, carbolineum, cărămizi și material rezistentă focului, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminaru.

Desfacere definitivă!

Cu învoirea autorităților publice se face

desfacere Definitivă

în marele magazin

de pânză și de modă bărbătească și femeiască a lui

Masztig Pál

ARAD

Andrássy-ut nrul 22.

Rosenberg József

BAZAR

în piața SZABADSÁG

(lângă cafeneaua Pölzl).

Aduc la cunoștința onoratului public cumpărător, că

EXPOZIȚIUNEA DE GRĂCIUN

a bazarului meu din piața Szabadság

s'a deschis din ziua de azi. — Despre buna calitate și cantitate ori și cine se poate convinge.

Cu stimă:

ROSENBERG JÓZSEF.

Mare asortiment de GRACIUN și ANUL NOU.